

Rodna Gruda

Izseljenstvo kot problem človekovega psihofizičnega vprašanja

EMIGRATION THROUGH THE PRISM OF MAN'S PSYCHOPHYSICAL ISSUES

Objavljeno dne/Published on: 04.07.2016

Avtor članka/Article Author: Slavnostni govor Cirila Zlobca

Slavnostni govor akademika Cirila Zlobca v preddverju velike čitalnice v NUK v Ljubljani ob odprtju razstave revij, izseljenskih koledarjev in knjig, ki smo jih na Slovenski izseljenski matici izdali v 65 letih delovanja. IZSELJENSTVO KOT PROBLEM ČLOVEKOVEGA PSIHOFIZIČNEGA VPRAŠANJA Lepo pozdravljeni! Današnji čas po vsem svetu poteka morda največja asimilacija, kar smo jih kdaj doživeli, selitev celih narodov in skupin. Tistim, ki jih sprejemajo oz. sprejemamo, se postavlja tehnična označba in opravičilo za predvideno asimilacijo oz. integracijo kot pogoja za sožitje. Če hoče človek, ki pride v večinsko okolje, kolikor toliko normalno živeti, naj bi se čim prej v celoti asimiliral, prilagodil, postal nekdo, ki ni več to, kar je bil, ni pa še to, kar naj bi bil - skratka, zelo, zelo zmedena, izgubljena osebnost. Življenje potiska izseljenca ali begunca v nasprotju z njegovo voljo ali restriktivnimi zakoni, ki jih morda tudi ni, kot tistega, ki se mora ali hoče oddaljiti, odtrgati od svojega matičnega jedra.

Keynote speech by the scholar Ciril Zlobec in the lobby of the National University Library in Ljubljana at the opening of the exhibition of magazines, emigrant calendars and books published by the Office for Slovenians abroad in the 65 years of operations EMIGRATION THROUGH THE PRISM OF MAN'S PSYCHOPHYSICAL ISSUES Dear all! Today's world is experiencing what is, possibly, the most pronounced assimilation witnessed throughout the human history – we are witnessing the migrations of entire nations and communities. Those of us who accept them are faced with technical designations and apologies for the predicted assimilation and integration – two conditions that need to be met to live in harmony. Whenever a person who enters an environment in which they are a member of a minority, they should assimilate entirely, adapt and become someone completely different from who they used to be but not yet who they were supposed to be – all in all, a very confused and lost person. Life forces emigrants and refugees to act contrary to their own will or any possible restrictive legislation. They are deemed as people who must go away and detach from their parent nucleus.

Že naziv »matica« označuje, da je v tej organizaciji nekaj materinskega, neka ponudba ljubezni do tistih, ki jo potrebujejo, pa je tam, kjer živijo in delajo, nimajo in je ne morejo dobiti. Kljub temu, da je SIM združenje številnih, če se ne motim, 1200 društev in organizacij, je vendarle odvisno od posameznika, da nekdo, ki je bil prisiljen ali si je izbral pot izseljenstva, torej drugega okolja, razmer in korelacij, ne izgubi tudi svoje intimne človeške identitete. In tako kot je spodoben otrok vezan na svoje starše, da se jih vsaj spoštljivo spominja, mislim, da je tudi v vsakem ozaveščenem izseljencu občutek, da je nekje daleč njegova matična dežela, matičen narod, matičen spomin, matična zgodovina – skratka, vse tisto, kar človeka plemeniti in ga sploh opravičuje, da goji svojo samopodobo.

Izseljenska matica, ki danes s to razstavo praznuje svojo obletnico, je v dobrih rokah. Pred začetkom prireditve sem srečal nekaj starih prijateljev, še čvrstih fantov, ne kot jaz, ki sem starček. Kdor pozna njenega predsednika Sergija Pelhana še iz časov Kulturne skupnosti, ministrovanja in vsega drugega, kar je delal, ve, da je bil človek zelo strpne politike. Sprejemal je ene in druge in kjer je šlo preveč narazen, se je človeško prizadeto potrudil, da je spet spravil skupaj. V nekem smislu ima to prednost, da lahko nadaljuje svojo konkretno politiko, kakršno je uveljavljal konec 70. in v 80. letih prejšnjega stoletja v znanem gibanju za enotnost slovenskega kulturnega prostora. Delo, vloga in pričakovanja združenja so lahko spodbuda, da tudi mi, ki smo geografsko v jedru slovenstva, razmislimo o svoji podobi v tem trenutku. Način, na katerega smo vsi prisiljeni živeti, je čedalje manj odvisen samo od naše volje. Znanost in tehnologija z globalizacijo robotizirata svet in da bi mutacija človeka napredovala hitreje ter s čim manj težav v proizvodnji, na skupnem tržišču in pri denarju, skušata najprej v človeku ubiti, zatreti občutek pripadnosti neki skupnosti, ki ni samo interesno kapitalska, ampak nekako iracionalna, pa vendar bistvena, saj se preko nje človek oblikuje samemu sebi. Jaz temu pravim, da smo vsi, vede ali ne, prisiljeni potovati iz sebe vase. Mislim, da prav ta organizacija skuša ustvarjati, ohranjati in utrjevati to vez – tudi, če živiš v Avstraliji, Ameriki ali kjer koli že, čutiš, da si (ko si), na samem s sabo. Ne razmišljaš, kaj si in kaj nisi, kaj bi lahko bil, pa ne moreš biti – takrat ti lahko t.i. nacionalna zavest izjemno veliko pomaga. To, česar ti ne da in česar niti ne iščeš v okolju večinskega naroda, si moraš sam ustvarjati. In tako postaneš soustvarjalec lastne osebnosti ter s tem najdeš smisel svojega življenja in dela po mnogo lažji ali krajši poti.

Stanje slovenske kulture je tako, da smo vsi individualni ustvarjalci, tisti, ki skušamo nekaj dati iz sebe, kakor koli že, neki izseljenci znotraj matice. Poglejte, včasih, ko sem bil še mlad, v letih, ko je bila Slovenska izseljenska matica ustanovljena, je bilo nepredstavljivo, da v strukturah politike ne bi bili prisotni kulturniki in kultura kot način delovanja in mišljenja. Skupnost, ki je samozavestno ozaveščena na ravni individualnosti in šele potem usposobljena za dialog, deluje z drugimi. Deluje celo v sodelovanju s politiko, če je politika odprta za kulturo. Glavna motivacija in skrb našega izseljenstva, manjšin in težav, ki iz tega izhajajo in jih predvsem majhni narodi občutimo neprimerno globlje in resneje kot veliki, je v iskanju oblik in predlogov za ohranjanje nacionalne zavesti in pripadnosti neki skupnosti, ki so jo ljudje hote ali zaradi razmer zapustili, a se brez nje čutijo osiromašene. Potrebujejo jo, tako kot potrebuje celotna življenjska podoba naroda kulturo.

